

**RAPORT WSTĘPNY O WYPADKU (POWAŻNYM INCYDENCIE) LOTNICZYM
I – OKREŚLENIE ZDARZENIA**

INFORMACJA O ZDARZENIU

Nr akt sprawy

|6|5|5|/|1|6|

MIEJSCE ZDARZENIA

Państwo / rejon zdarzenia

POLSKA

Miejscowość, X – w pobliżu / współrzędne geograficzne (w stopniach i minutach)

Turbia N 50°37' ; E 21°59' ;

CZAS ZDARZENIA

Data zdarzenia

|2|0|1|6|

Rok

|0|4|

Miesiąc

|1|6|

Dzień

Czas lokalny zdarzenia

|1|8|

Godz.

|5|6|

Min.

STATEK POWIETRZNY

Producent SP

ZSLS Krosno

Typ SP

Szybowiec SZD-9Bis Bocian 1D

Znaki rejestracyjne SP

|S|P|-|3|6|1|6|

Państwo rejestracji SP

Polska

Nazwa użytkownika SP

Prywatny

II – PRZEBIEG LOTU

LOTNICTWO KOMUNIKACYJNE

Rodzaj lotu

1. pasażerski

2. cargo

3. pasaż./cargo

4. przebazowanie

5. szkolny / kontrolny

6. inny

7. nieznan

S lot regularny

N lot nieregularny

Z nieznan

D lot krajowy

I lot międzynarodowy

Z nieznan

LOTNICTWO OGÓLNEGO PRZEZNACZENIA**Rodzaj lotu**

Szkolny lub treningowy

10. z instruktorem1Y. inny11. samodzielny12. kontrolny

Niehandlowy

20. w celach własnych23. specjalny2Z. nieznanym21. służbowy24. nad otwartym morzem22. rządowy2Y. inny

Handlowy

30. lot agro33. lot reklamowy36. transport drewna31. lot gaśniczy34. z ładunkiem podwiesz.37. nad otwartym morzem32. lot obserwacyjny35. lot sanitarny3Y. inny

Loty różne

40. lot badawczy43. lot poszukiwawczy4Y. inny41. nielegalny44. pokazowy / sportowy4Z. nieznanym42. przebazowanie45. akwizyc./ pokaz.**Rodzaj użytkownika**1. aeroklub / szkoła lotn.4. użytk. PrywatnyZ. nieznanym2. spółka5. sprzedaż / wynajem3. przeds. Państw.Y. inny**TRASA LOTU****Ostatni punkt odlotu**

T U R B I A | E P S T

Nazwa miejscowości w pisowni lokalnej – litery łacińskie

Czy: S taki sam jak nazwa miejscowości, w której zaistniało zdarzenie**Planowany punkt docelowy**

T U R B I A | E P S T

Nazwa miejscowości w pisowni lokalnej – litery łacińskie

Czy: S taki sam jak nazwa miejscowości, w której zaistniało zdarzenie**Długość lotu**

| | | 0 | 1

DO DNIA RAPORTU WSTĘPNEGO NIE USTALONO zdarzenie zaistniało na ziemi**III – OBRAŻENIA CIAŁA****Załoga**

Śmiertelne

Poważne

Nieznaczne

Nie było

Nieznane

| | | 1

| | |

| | |

| | |

| | |

Pasażerowie

| | | |

| | | |

| | | |

| | | |

| | | |

Osoby postronne

| | | |

| | | |

| | | |

Uwaga: Dane wiadome w dniu pisania raportu

IV – USZKODZENIA

Uszkodzenia statku powietrznego

D zniszczony   S poważnie uszkodzony   M nieznacznie uszkodzony   N nie było   Z nie ustalono

V – INFORMACJA METEOROLOGICZNA

Ogólna sytuacja meteorologiczna

1 VMC   2 IMC   Z nie ustalono

Warunki oświetlenia

1 świt   2 oświetlenie dzienne   3 zmierzch
4 noc księżycowa   5 noc ciemna   Z nie ustalono

KOLEJNOŚĆ WYSTĘPOWANIA WYDARZEŃ

KOLEJNOŚĆ ZDARZEŃ:

- Pilot, współwłaściciel szybowca wykonuje przegląd szybowca i montaż statecznika poziomego.
- Pilot wykonuje cztery loty w ramach KTP z wynikiem pozytywnym i przygotowuje się do pierwszego lotu za wyciągarką na szybowcu Bocian 1D po przeróbce sposobu mocowania dolnego zaczepu.
- Pilot prosi drogą radiową wyciągarkowego o delikatny hol
- Start szybowca za wyciągarką nabór wysokości na łagodnym wznoszeniu.
- Po dwudziestu sekundach od komendy „naprzężona startuję” (na wysokości 80-100m) pilot szybowca daje wyciągarkowemu przez radio komendę „wolniej, wolniej”.
- Wyciągarkowy zmniejsza prędkość ciągu.
- Sześć sekund później pilot dramatycznym głosem podaje ponownie komendę „wolniej”
- Dwie sekundy później wyciągarkowy podaje drogą radiową informację „wyczepiony”
- Szybowiec przechodzi łagodnie do lotu nurkowego.
- Zderzenie się szybowca z ziemią pod kątem około 60° na dużej prędkości w odległości 95 m od wyciągarki.
- W wyniku wypadku pilot zginął na miejscu.

ETAP LOTU:

Start za wyciągarką i lot po wyczepieniu.

CZĘŚĆ OPISOWA:

W dniu 16.04.2016 roku na lotnisku w Turbi (EPST) pilot – współwłaściciel (zwany dalej pilotem) szybowca SZD 9 bis Bocian 1D o znakach rejestracyjnych SP-3616 przygotowywał go do lotu. Szybowiec był po naprawie deski kilowej połączonej ze zmianą sposobu zamontowania dolnego zaczepu. Stojąc w hangarze miał już wcześniej zamontowane skrzydła. Pilot wraz ze swoim kolegą (mechanikiem samolotowym) zamontowali tablice przyrządów, a następnie korzystając z pomocy pilota - kandydata na instruktora, statecznik poziomy. Po założeniu statecznika i dokręceniu śrub mocujących, pilot poprosił kolegę mechanika o zabezpieczenie śrub drutem (kontrówką). Po zabezpieczeniu śrub mechanik oraz pomagający przy montażu statecznika kandydat na instruktora odjechali do Stalowej Woli. Kiedy mechanik wychodził z hangaru pilot leżał pod statecznikiem poziomym i wyglądało na to, że podłącza napęd steru wysokości. Po zakończeniu prac przy szybowcu pilot przetransportował go na start. Ponieważ miał już nie aktualne KTP, w ramach jego wznowienia wykonał dwa loty za samolotem (w tym jeden na korkociągi) a następnie dwa loty za wyciągarką. Po zaliczeniu lotów w ramach KTP około godziny 18:50, pilot zajął miejsce w kabinie swojego szybowca, z zamiarem wykonania lotu treningowego. Po podczepieniu szybowca dał wypuszczającemu za skrzydło znak gotowości do startu, poprosił drogą radiową wyciągarkowego o łagodny hol i dał komendę do naprężania liny. Po naprężeniu liny o godzinie 18:55 szybowiec wystartował. Po starcie szybowiec przeszedł na łagodne wznoszenie. Po 20 s od komendy „naprężona” pilot drogą radiową dał komendę „wolniej, wolniej” (spokojnym głosem). Po kolejnych 6 s krzyknął „wolniej” a 2 s później wyciągarkowy potwierdził wyczepienie liny. Szybowiec przeszedł łagodnie do lotu nurkowego i pod kątem około 60° zderzył się z ziemią. Ilustracje nr 1 i 2.

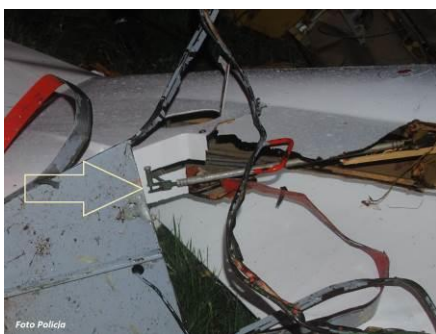

Ilustracja nr 1. Szybowiec w locie przed zderzeniem z ziemią.
Zdjęcia poklatkowe zapisu z kamery monitoringu.

Ilustracja nr 2. Szczątki szybowca.

Przyczyną wypadku był niepodłączony popychacz do steru wysokości. Ilustracja nr 3.

Ilustracja nr.3
W szczątkach szybowca pokazany strzałką niepodłączony popychacz steru wysokości.
W trakcie zderzenia popychacz nie uległ żadnemu uszkodzeniu.

WYDANE ZALECENIA PROFILAKTYCZNE

Nie wydano.

PROPONOWANE ZALECENIA PROFILAKTYCZNE

Nie wydano.

PIECZĄTKA I PODPIS KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM BADAWCZYM

podpis na oryginale